

Den 14. december 2006

Ref.

D.nr.2006/00446-004

Det Centrale Handicapråd har med tak modtaget forslag til Dagtilbudslov i høring.

Indledningsvis vil vi gerne understrege, at vi mener, der mangler fokus på børn med funktionsnedsættelser i loven. Lovforslaget tematiserer gentagende gang de særlige problemstillinger, der knytter sig til at bryde negativ social arv. Også Børn med funktionsnedsættelsers brug af dag- fritids- og klubtilbud kan imidlertid stille særlige krav til indretning og tilrettelæggelse af tilbuddene. Det er meget væsentligt, at børn med funktionsnedsættelser og deres forældre har samme adgang til at vælge et tilbud som andre børn og deres forældre. At sikre dem den mulighed stiller for eksempel krav til tilgængelighed – såvel fysisk tilgængelighed som social og pædagogisk tilgængelighed. At skabe en sådan tilgængelighed kræver fokus og målrettet indsats. Det er derfor bekymrende, at de problemstillinger og fokusområder der knytter sig til at skabe inklusive tilbud, der giver børn med funktionsnedsættelser og deres forældre et reelt valg af tilbud er så relativt oversete i lovforslaget og lovbemærkningerne.

Vi mener endvidere, at dette lovforslag understreger det problem der ligger i at opdele dagtilbuddene i særlige og almene dagtilbud, og underligge dem forskellige regler. Denne lov opstiller en masse krav og en ret grundig regulering af almenområdet men gælder ikke specialområdet. Dette betyder for eksempel, at kravet til at lave en børnemiljøvurdering ikke gælder for særlige dagtilbud, det betyder også, at der ikke stilles krav til pædagogiske læreplaner i særlige tilbud og ikke mindst betyder det, at de mange regler der skal sikre forældrene valgmuligheder og fleksibilitet ikke gælder for forældre til børn, der er optaget i særlige dagtilbud. Der er efter vores mening en meget bekymrende og uholdbar situation som er ude af trit med principperne om ligebehandling og sektoransvar.

Til § 1 om lovens formål

Skal lovens formål om at skabe fleksibilitet opnås også for forældre til børn med funktionsnedsættelser, er det meget væsentligt, at der er opmærksomhed på, at det stiller krav til fysisk, social og pædagogisk tilgængelige tilbud. Arbejder man ikke meget målrettet hen imod at skabe sådanne tilbud og stilles der ikke krav til, at også de private tilbud har fokus herpå, så vil en del af forældregruppen ikke opleve denne fleksibilitet.

Til § 3 om mål, rammer etc.

Det er godt at man i lovbemærkningerne knytter særlig støtte området og almenområdet sammen i forbindelse med børnepolitikken. Det er også meget godt, at der er fokus på ansvaret for at skabe rummelighed indenfor almenområdet. Lovbemærkningerne referencer til en forebyggende indsats, børn og unge med vanskeligheder, børn med sociale problemer etc. giver dog anledning til at tvivle på, om man også har tænkt på børn med funktionsnedsættelser i denne sammenhæng.

Til §§ 8-10 om pædagogiske læreplaner

Det er godt at det i lovbemærkningerne præciseres, at det er ikke tanken, at børn med særlige behov skal udskilles fra resten af gruppen.

Vi vil dog gerne understrege, at det skal sikres, at dagtilbuddene, får hjælp til at arbejde med læreplaner på en måde som inkluderer alle børn, herunder også børn med funktionsnedsættelser. Der bør gives meget konkret hjælp til at finde ud af, hvordan man giver mulighed for udvikling inden for de fem angivne temaer til børn med meget forskellige forudsætninger. Der bør også være hjælp til, hvordan man forholder sig til, at nogle børn har brug for mere opmærksomhed end andre i denne sammenhæng, samt at ikke alle børn kan nå det samme mål på samme alderstrin.

Rådet vil her udover endnu en gang opfordre ministeriet til at overveje om det er en relevant afgrænsning at lade kravet om pædagogiske læreplaner gælde for almene og ikke for særlige dagtilbud.

Til §§ 12-13 og 46-47 om børnemiljøvurderinger

Vi vil opfordre til, at man er opmærksom på inklusion og tilgængelighed i relation til børn med funktionsnedsættelser i forbindelse med fokuset på børnemiljø i daginstitutionerne og husker disse elementer af et godt børnemiljø i børnemiljøvurderingerne og i Dansk Center for Undervisningsmiljøes rådgivning og evaluering.

Vi undrer os endvidere meget over, at særlige dagtilbud ikke er omfattet af et lignende krav. De forpligtelser der stilles til en løbende og systematisk vurdering af og bevidsthed omkring børnemiljøet bør naturligvis også gælde for særlige dagtilbud.

Til §§ 14 og 48-50 om forældrebestyrelser

Det bør fremgå af loven, at forældrebestyrelsesmedlemmer kan få dækket relevant handicapkompensation i forbindelse med at deltage i forældrebestyrelsesarbejdet.

Om kapitel 4, 5, 8, 9, 11 og 12 om optagelse etc.

Reglerne i disse kapitler skal sikre at forældre i vidt omfang har mulighed for at vælge det pasningstilbud de mener er bedst for deres barn. Frit valg for forældre til børn med handicap er dog meget ofte vanskeliggjort af manglende tilgængelighed og manglende handicapkompensation.

I relation til valg af private tilbud er det yderligere kompliceret af at private tilbud ikke har samme forpligtelser til at stille tilbud til rådighed for alle børn som offentlige tilbud. Hidtil fremgået af loven at ”Privatinstitutioner kan ikke afvise at optage børn, medmindre der ikke er plads i institutionen.” Denne sætning lader nu til at være slettet og privatinstitutionernes optage gjort ganske frit, selvom dette dog modificeres en anelse i bemærkningerne. Det er derfor meget væsentligt at understrege, at et privat dagtilbud skal være forpligtet til at følge almindelige principper for ligebehandling af mennesker med handicap. Derfor skal kommunen bevilge den nødvendige støtte til at det bliver muligt at optage børn med handicap i private daginstitutioner. Og derfor skal det sikres, at private aktører lever op til de samme forpligtelser som offentlige aktører. Det betyder for eksempel, at det må sikres, at børn med funktionsnedsættelser ikke afvises alene på grund af deres handicap. Det kan også betyde, at der stilles krav til tilgængelighed, inklusion og handicapkompensation også til private aktører.

Heller ikke alle offentlige tilbud er tilgængelige. For at sikre et reelt frit valg er det nødvendigt, at alle tilbud er tilgængelige. Tilgængeligheden skal endvidere fremgå obligatorisk af de brugerinformationsordninger, der laves.

Slutteligt vil vi understrege, at et barn med handicap skal kompenseres for sit handicap i et eventuelt dagtilbud, og det kan i nogle tilfælde kræve ekstra ressourcer. Disse ressourcer skal ydes, uanset hvilken form for tilbud familien gør brug af. Det skal endvidere sikres, at de ordninger, der er nødvendige for anvendelsen af et tilbud, for eksempel transportordninger eller anden form for handicapkompensation, følger med det frie valg.

Det er helt afgørende at det sikres, at frit valgs ordningerne er ligebehandlende sådan, at der ikke er nogle faktorer, der gør, at børn med funktionsnedsættelser og deres forældre stilles udenfor det frie valg.

Vi henviser endvidere til Center for Ligebehandling af Handicappedes refleksionspapir: ”Frit valg af generelle serviceydelser i relation til mennesker med en funktionsnedsættelse”, det kan læses på www.clh.dk under publikationer.

Med venlig hilsen

Camilla Jydebjerg